

هنوز تکفیری‌ها جایی در کشمیر ندارند/ ایران نقش آفرینی نکند عمق استراتژیکش در شبه قاره را از دست می‌دهد

نگاه مردم کشمیر به ایران یک نگاه ویژه‌ای است. اگر بازیگرانی مثل ایران نقش آفرینی نکنند ممکن است این منطقه‌ای که الآن عمق استراتژیک ایران است تبدیل به نقطه مقابلش شود.

به گزارش آران نیوز: اسمش «سرباز روح‌الله» است. او اسماً و رسماً نماد علاقه و محبت مردم کشمیر به ایران و انقلاب اسلامی است. منطقه‌ای که در گذشته به «ایران کوچک» معروف بود. «سرباز روح‌الله» این روزها در دیار «روح‌الله» زندگی می‌کند. او یک فعال بین‌المللی انقلاب اسلامی است. از سوریه عراق گرفته تا خود کشمیر. سرباز روح‌الله در این مصاحبه درباره مردم کشمیر صحبت می‌کند و تاریخ مبارزات، نگاهشان به ایران و تحولات اخیر آن دیار را برای ما شرح می‌دهد.

ماجرای کشمیر از کجا شروع شد؟

مردم کشمیر از سال 1947 که هند و پاکستان از هم جدا شدند درگیر این مسئله هستند. در زمان سلطه انگلستان بر هند، جریانی برای آزادی هند تلاش می‌کرد. مسلمان‌ها و هندوها با هم برای اخراج انگلیسی‌ها همکاری داشتند. این جریان نهایتاً توانست در سال 1947 هند را مستقل کند و انگلیسی‌ها از هند می‌روند. پس از پیروزی نیروهای هند و مسلمان با هم دچار اختلاف شدند. مسلمانان به رهبری محمد علی جناح به این نتیجه رسیدند باید کشوری با هویت اسلامی شکل دهند که نهایتاً پاکستان از هند جدا شد. در این جدایی بعضی ایالت‌ها موقعیت ویژه‌ای داشتند. یکی از آنها ایالت کشمیر بود. این ایالت واقع در شمال شبه قاره هند و هم مرز با چین است. مردم این ایالت عمدتاً مسلمان بودند اما حاکم این ایالت هندو مذهب بود. پس از جدا شدن پاکستان، این حاکم یک طرفه تصمیم می‌گیرد خلاف نظر مردم، کشمیر را جزء هند اعلام کند و با دولت هند قرارداد می‌بندد.

از همان ابتدا اوضاع کشمیر موجب اختلاف شد و همان سال، اولین جنگ پاکستان و هند شروع شد. در نتیجه این جنگ بخشی از کشمیر به تصرف پاکستان درآمد و بخشی هم در دست هند باقی ماند. در این دوره سازمان ملل مداخله کرد و قطعنامه‌هایی تصویب شد. حد فاصل سال‌های 1947 تا 1988 شاهد مبارزات سیاسی مردم کشمیر هستیم که برای حق و حقوق‌شان تلاش می‌کردند. از سال 1988 بحران کشمیر وارد فاز نظامی می‌شود. جمعی از کشمیری‌ها به مبارزه مسلحانه با هند روی می‌آورند. دولت پاکستان هم که همه معادلات منطقه‌ای خود را در تقابل با هند تعریف کرده بود، طبیعتاً از این اقدامات حمایت کرد تا بتواند به نفع جایگاه خودش از آن بهره ببرد.

این گروه‌ها چه تفکراتی داشتند؟

مردم کشمیر پس از 40 سال مبارزه بی‌حاصل سیاسی راهی جز اقدام نظامی پیش روی خودشان نمی‌دیدند. گروه‌های مختلفی در آن دوره شکل گرفتند که برخی نگاه دینی و مذهبی داشتند برخی هم ملی‌گرا بودند. لازم به ذکر است که گروه‌های اسلامی در زمان تشکیل گرایش‌های تکفیری نداشتند. کل ایالت کشمیر در بخش هندی حدود 8 میلیون جمعیت دارند. حدود 10 تا 15 درصد این جمعیت شیعه و مابقی اهل سنت حنفی هستند. در آن دوره برخی گروه‌های شیعه مبارزه می‌کردند ولی طبیعتاً اکثر آنها اهل سنت بودند. در مجموع شیعه و سنی در کشمیر متحداً علیه هند وارد مبارز شدند.

حرکت‌ها مردمی بود یا دولت پاکستان آن‌ها را ایجاد کرد؟

حرکت اولیه را خود مردم شکل دادند اما حمایت لجستیکی و آموزش نیروها را ارتش پاکستان انجام می‌داد. ورود کشمیر به فاز نظامی با واکنش سرکوب‌گرانه شدید دولت هند مواجه شد. ارتش هند 500 هزار نیرو را وارد این منطقه کرد. تحلیل‌گران سیاسی حوادث آن دوره کشمیر را بی‌نظیر می‌دانند. ارتش هند به اندازه 15 درصد جمعیت آن زمان کشمیر نیروی نظامی به آن منطقه اعزام کرد و کل کشمیر تبدیل به یک پادگان نظامی شد.

از این تاریخ به بعد ما شاهد زیر پا گذاشتن شدید حقوق اولیه مردم کشمیر به دست نیروهای هندی هستیم. نیروهایی که درگیر عملیات نظامی بودند بسیار در بین مردم محبوب بودند و به آنها به چشم قهرمانان آزادی نگاه می‌کردند. ارتش هند به بهانه دستگیری آنها دست به کشتار گسترده، شکنجه و رفتارهای غیر انسانی زد. در نتیجه این اقدامات طبق اعلام خود هندی‌های 65 هزار نفر کشته شدند. بیش از ده‌ها هزار یتیم، هزاران بیوه زن و نزدیک به 9 هزار نفر مفقودالتر به جا ماندند. افراد بسیاری هم که تحت تعقیب ارتش هند قرار می‌گرفتند، دستگیر می‌شدند و زیر شکنجه جان می‌سپردند.

این شرایط تا حدود سال 2003 ادامه داشت اما به واسطه فشارهای بین‌المللی به پاکستان و کم شدن عقبه نیروهای جهادی بحران تا حدی فروکش کرد. از سال 2008 مردم کشمیر دوباره قیام بزرگی را رقم زدند. در این سال به بهانه فروش قطعه‌ای از زمین‌های مردم کشمیر به یک گروه افراطی هند که آن قطعه زمین را مقدس می‌دانستند، انتفاضه 2008 کشمیر رقم می‌خورد. در این جریان صدها هزار نفر به خیابان‌ها می‌ریزند. متأسفانه با وجود اینکه این جریان مسلحانه نبود، به شدت سرکوب شد و صدها نفر به دست ارتش هند کشته شدند.

ماجرای شهادت «برهان وانی» و تحولات اخیر چیست؟

از آن سال تا کنون هر وقت مردم کشمیر فرصتی پیدا می‌کنند علیه سلطه هند دست به اعتراض می‌زنند. شهید «برهان وانی» از اعضای بزرگترین گروه مبارزاتی مردم کشمیر تحت عنوان «حزب المجاهدین» بود. او جوان 22 ساله‌ای بود که برادرش زیر شکنجه هندی‌ها کشته شده بود. خودش هم در دوره نوجوانی دستگیر می‌شود. او در همان نوجوانی ترک تحصیل می‌کند و به گروه‌های جهادی می‌پیوندد.

ایشان بیش از آنکه حضور میدانی و نظامی در تحولات داشته باشد، در رسانه‌های مجازی فعال بود. برهان عکس‌هایش را در توئیتر آپلود می‌کرد و در فیسبوک تصاویرش در بین جوان‌های کشورهای دیگر دست به دست می‌شد.

برهان والی نماد یک جوان کشمیری است که مردم کشمیر هویت سرکوب شده خودشان را در چهره این جوان می‌دیدند لذا به یک قهرمان تبدیل شده بود. هفته گذشته وقتی نیروهای ارتش هند او را به قتل رساندند، موج عظیمی از اعلام همبستگی با این جوان شکل گرفت. فردای آن روز زمان تشییع جنازه‌اش، ده‌ها هزار نفر جمع شدند. متأسفانه سرکوب دوباره ادامه پیدا کرد و در آن روز هم 10 نفر کشته شدند. این وضعیت در روزهای بعد هم ادامه پیدا کرد. آخرین آماری که من دارم، تا کنون 47 نفر کشته، بیش از 200 نفر مصدوم از ناحیه چشم و هزاران نفر هم زخمی شدند.

نیروهای ارتش هند برای سرکوب اعتراضات از سلاح‌های نامتعارف از جمله گلوله‌های ساچمه‌ای استفاده کردند. این گلوله‌ها آسیب‌های جدی به بدن، علی‌الخصوص چشم‌ها می‌زند. طبق آمارها، در روزهای گذشته بیش از 100 نفر از ناحیه چشم آسیب دیده‌اند. کار به جایی رسیده که خود هندی‌ها اعلام کرده‌اند می‌خواهیم چشم پزشکی به منطقه اعزام کنیم. این خودش یک خبر خنده‌دار و تلخی است که از یک طرف اجازه استفاده از چنین سلاح‌هایی می‌دهند و از سمت دیگر برای مداوای زخمی‌ها پزشکی ارسال می‌کنند.

بیش از 4 نسل از مردم کشمیر با این بحران دست و پنجه نرم کرده‌اند. کشمیر بین 3 قدرت هسته‌ای دنیا قرار دارد. موقعیت سوق‌الجیشی آن و تبدیل شدنش به یکی از بزرگترین منازعات سیاسی دنیا که اولین قطعنامه‌های سازمان ملل را به خودش اختصاص داده، نشان می‌دهد که دنیا باید به این موضوع توجه کند. تا وقتی که دنیا به موضوع کشمیر ورود نکند امیدی به حل آن نیست. اعتقاد شخصی من این است که موضوع کشمیر راه حل نظامی ندارد. خصوصاً اینکه در یک طرف این منازعه دولت پاکستان قرار دارد که ما تجربه خوبی از دخالت این دولت در عرصه بین‌المللی و صحنه داخلی این کشور نداریم. ما نمی‌توانیم چشم‌مان را بر نقشی که دولت پاکستان در دامن زدن به منازعات مذهبی در این کشور و سرکوب شیعیان داشته‌اند ببندیم. از سوی دیگر نمی‌توانیم ظلمی که دولت هند در قبال مردم کشمیر داشته است را فراموش کنیم. چه بسیار نوامیس از مسلمین که به دست نیروهای هندی مورد هتک حرمت قرار گرفت و از دنیا صدایی در نیامد. چه بسیار آدم‌هایی به واسطه یک اتهام تا سر حد مرگ شکنجه شدند و هیچ نهاد حقوق بشری دم بر نیاورد.

باید حق انتخاب سرنوشت به مردم کشمیر داده شود تا یک بار برای همیشه تصمیم بگیرند. اینکه آنها می‌خواهند به پاکستان ملحق شوند، کشور جدید ایجاد کنند یا هرچیز دیگری الآن محل بحث نیست. چیزی که الآن مهم است توقف خشونت‌ها علیه این مردم مظلوم است.

نگاه مردم کشمیر به ایران چگونه است؟

نگاه مردم کشمیر به ایران یک نگاه ویژه‌ای است. شاید آنقدری که کشمیری‌ها به ایران برای حل این منازعه امید دارند به پاکستان نداشته باشند. پاکستان به واسطه حضور مستقیم در این مناقشه نفوذ زیادی در منطقه دارد اما واقعاً عمق استراتژیک ایران با پاکستان برابری می‌کند. این به خاطر تاریخ این منطقه است. اسلام و فرهنگ از ایران به آنجا وارد شده است. عرفا و چهره‌های برجسته فرهنگی زیادی از ایران به کشمیر سفر کرده‌اند. آنقدر کشمیر از نظر فرهنگی به ایران شبیه است که در گذشته از آن با نام ایران کوچک یاد می‌شده است. مردم این منطقه تا چند وقت پیش به زبان فارسی صحبت می‌کردند. شعر و ادب فارسی به شدت در کشمیر محبوب است. نگاه مردم کشمیر به ایرانی‌ها منحصر به فرد است. آنها محبت عجیبی به امام خمینی(ره) داشتند و ایشان را از خودشان می‌دانند. این بین همه مردم مشترک است. طبیعتاً شیعیان هم در این خصوص شاخص هستند.

حقاً و انصافاً جمهوری اسلامی ایران هم مواضع خوبی در موضوع کشمیر داشته است. البته خوب طبیعتاً رفت و آمدهای سیاسی در ایران، نوساناتی را در این خصوص ایجاد کرده است. چیزی که به نظر من الآن اهمیت دارد این است که این علقه بین مردم ایران و کشمیر حفظ و تقویت شود. مخصوصاً الآن که مردم کشمیر در شرایط سختی هستند، باید بستری برای رساندن پیام هم‌دردی مردم ایران به آنها فراهم شود.

آیا گروه‌های تکفیری هم در کشمیر فعال هستند؟

در کشمیر هم جریان وهابیت تلاش‌هایی برای نفوذ داشته و تا حدی هم موفق بوده است اما شرایط حاکم بر کشمیر خاص است. مردم این منطقه حنفی مذهب با گرایش‌های متصوفه هستند. کشمیر سرتاسرش پر از درگاه‌ها و مقامات اولیاءالله‌ها است. میرسیدعلی همدانی که در قرن هفتم هجری وارد کشمیر می‌شود و اسلام را وارد این منطقه می‌کند، از عرفای نامی ایرانی است. میرسیدعلی معروف‌ترین شخصیت تاریخی در بین مردم کشمیر است. او در بین کشمیری‌ها با نام «شاه همدان، امیرکبیر میرسیدعلی همدانی» شناخته می‌شود. قبر سیدعلی در کشمیر نیست اما خانقاه معلا که محل عبارت او بوده به شدت مورد احترام مردم است. اینها چیزهایی است که با تفکرات منحرف وهابی جور در نمی‌آید لذا یک تنازع جدی بین خود اهل سنت و وهابی‌ها در کشمیر وجود دارد.

البته سعودی‌ها دارند کار می‌کنند. یکی از زمینه‌های شکل‌گیری گرایش‌های افراطی وجود فشار، ظلم و بی‌عدالتی است. انحرافات فکری نقش دوم را ایفا می‌کند. وقتی به مردمی ظلم می‌شود و کسی هم فریادرس آنها نیست، باید منتظر رشد افکار افراطی هم باشیم. شما نگاهی بکنید به مناطقی که تکفیری‌ها از آنجا می‌آیند. ریشه جدی همه آنها وجود ظلم و ستم بوده است. چچن را ببینید. ظلم روسیه بوده است. خب نتیجه‌اش می‌شود چنین شخصیت‌هایی، بوسنی را ببینید، تبدیل شده به قلب پرورش نیروهای تکفیری. افغانستان را ببینید، پاکستان را ببینید، عراق را ببینید. همه اینها در نتیجه جنگ‌ها و ظلم‌هایی است که به مردم شده است.

آن هم در شرایطی که ایران فعالیت خاصی در این مناطق نداشته است.

احسنت! وقتی شما را می‌کنید، یکی دیگر می‌آید پرش می‌کند. وقتی فکر معقول و معتدل انقلاب اسلامی عرضه نشود خب تفکر وهابی پرش می‌کند. ما خیال می‌کنیم اینها به خاطر پول است. پول کجا بود؟! طرف خودش را منفجر می‌کند یا در پاریس با کامیون مردم را زیر

گرفته است. این آدم می‌داند زنده از پشت فرمان پابین نمی‌آید. شرایطی را در دنیا برای او رقم زده‌اند که او می‌بیند ما فقط کشته می‌شویم و عقب مانده‌ایم. این واقعیت دنیای اسلام است. از زمان فروپاشی عثمانی، قرارداد سایس‌پیکو، تشکیل اسرائیل و تکه تکه شدن کشورهای اسلامی هرچه بدبختی بوده امت اسلامی کشیده است. هم زمان با قضیه فلسطین ماجرای کشمیر اتفاق می‌افتد. خب دنیای اسلام چه گلی به سر مردم کشمیر زده است؟ همین چینی که الآن جنگ‌جوهایش مشهور شده‌اند، منطقه‌ای مسلمان‌نشین صوفی مذهب بوده است، عین کشمیر! فیلم‌های جلسات سماع چینی‌ها موجود است. اصلاً در حال و هوای اسلام خشونت‌بار نبودند.

فردا روزی کشمیر بشود محل صدور تروریسم اولین نتیجه آن بریده شدن سر شیعیان کشمیر خواهد بود و پس از آن هم الی ماشاءالله! وقتی ملتی چند دهه است زیر ستم قرار دارد و از جهان اسلامی به جز ایران، صدایی نشنیده‌اند! حالا ایران انصافاً مواضع خوبی داشته. شبکه «پرس تی وی» ایران به خوبی اخبار کشمیر را منعکس می‌کند. الآن چند روز بحران در کشمیر می‌گذرد. انتظاری از دستگاه دیپلماسی نیست اما صدای مردم ایران باید به کشمیر برسد. این چند روز کمپینی در ایران تشکیل و دوستان عکس‌هایی می‌فرستادند. من این عکس‌ها را برای کشمیر ارسال کردم واقعاً بازخوردها مثبت بود.

این توقع بی‌جایی نیست درباره مردمی که مسلمان هستند، به آنها ظلم می‌شود، علاقه وافری به ایران و انقلاب و اسلامی دارند. اقبال شعری به زبان اردو دارد که در آن می‌گوید اگر تهران به ژنو کشورهای اسلامی تبدیل شود، شاید در تقدیر کره زمین تغییری ایجاد شود. اقبال در واقع می‌گوید ما به این منطقه امید داریم. این شعر سال‌ها قبل از پیروزی انقلاب سروده شده است. او 40 سال قبل از انقلاب خطاب به مردم ایران می‌گوید: «می‌رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند؛ دیده‌ام از روزن دیوار زندان شما!»¹ این نشان می‌دهد که نگاه مردم این منطقه به ایران حتی قبل از انقلاب هم یک نگاه امیدوارانه‌ای بوده است. چون ایران را مادر فرهنگی خود می‌دانند.

این مسئله خیلی مهم است. شما این را بعید ندانید که ملت یک جایی به سیم آخر بزنند. وقتی می‌بینند نه سازمان ملل، نه کشورهای اسلامی و نه جای دیگری به درد ما رسیدگی نمی‌کند، شاید پرچم سیاه منقش به «لا اله الا الله» داعش راهکار نجات ما باشد. این اصلاً بعید نیست! اگر بازیگرانی مثل ایران نقش آفرینی نکنند ممکن است این منطقه‌ای که الآن عمق استراتژیک ایران است تبدیل به نقطه مقابلش شود.

جوانان ایرانی چه کاری می‌توانند برای مردم کشمیر انجام دهند؟

پیشنهاد من این است که اعلام حمایت خودشان از مردم کشمیر را اعلام کنند. من تأکید می‌کنم مردم کشمیر! نه کسانی که به دنبال معامله خودشان هستند. مردم کشمیر مردم مظلومی هستند. اینکه مردم کشمیر ببینند ایرانی‌هایی که با آنها قرابت فکری دارند، دلشان برای آنها می‌تپد خیلی موثر است. من دعوت به تجمع یا اینگونه حرکات نمی‌کنم. همین که مردم اعلام حمایت خودشان را از طریق شبکه‌های مجازی اعلام کنند، به نظر من خیلی موثر است.